

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Origenis Commentariorum In Evangelium Secundum Matthæum Tomus
Decimus Quintus. De Differentia Eunuchorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

Matth. 7. 7 dum: *Petite & dabitur vobis*, & ad ea quæ subjunguntur: *Omnis enim qui petit, accipit*. Nam si quibus datum est, *verbum istud* de perfecta castitate consequenda capiunt, eam postulet qui voluerit, assentient ac fidei ei habens qui dixit: *Petite & dabitur vobis*, nec ullo modo dubitant quin *Omnis qui petit, accipiat*. Hic vero quæres, quisnam ille sit, qui petit: quisquis enim non accipit, non petit, etiam si petiisse videatur; nam vanum esse illud: *Omnis qui petit, accipit*, dicere minime fas est. Quis ergo ille est qui accipit, nisi qui paruit Iesu dicenti: *Sistabitis ad orandum, credite quia accipietis, & evenient vobis*? Is enim qui petit, omnibus viribus eniti debet, ut ipso & mente oret, & indefinenter orare, illius memor: *Dicebat autem & parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare, & non deficere*. Dicens: *Iudex quidam erat in quadam civitate, & quæ subnexa sunt*. Ad cognoscendum autem quid sit petere, quid accipere, & quid illud: *Omnis qui petit, accipit*, conducibile illud quoque est: *Dico vobis, nisi non dabit illi surgens, eo quod amicus ejus sit; propter improbitatem tamen ejus surget, & dabit illi quodquod habet necessarius*. Itaque subjungitur: *Ei ego dico vobis, Petite & dabitur vobis, & cetera*. Insuper vero propter istud: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est*, id quoque nos provocare potest ad orandum, ita ut impetrare mereamus: *Quis autem ex vobis patrem petit piscem, nunquid pro pisce serpentem dabit illi? & reliqua*. Perfectam ergo in celibatu & castitate munditiam, egregium videlicet donum iis largietur Deus, qui ex animo & cum fide, & precibus illam continuis postulant.

Αὐτὸν δὲ θῆσε ὁ ὕμν. καὶ τὰς διὰ τὴν φερόμεναι ἀποδοῦναι τὸν ὅτι λαμβάνει; ἐν τῷ χωρῇ τὴν πρὸς τὸ παντελὸς καθάρσει λόγον οἱς δέδοται, ὁ βελόμην αἰτεῖται, παθὸμην καὶ πιστὸν τὸ λέγοντι. αἰτεῖται, καὶ δὲ θῆσε ὁ ὕμν. καὶ μὴ ἀμφιβάλλον πρὸς τὸ. πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει ἐνθα ὁ ἡρώμην ζητήσας τίς ὁ αἰτῶν. ἐπεὶ τὸ μὴ λαμβάνοντων, ἐν τῷ ἐδοξεν ἡ πικρὴν, ἡ πικρὴν, ἐπεὶ ἐθεμιτὴν φασκὴν ψυδὸν ἐν τῷ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει: τίς οὖν ὁ αἰτῶν, ἢ ὁ περὶ τὸν ἡρώμην λέγοντι. ἐὰν ζητήσας πρὸς τοὺς ἀποδοῦναι λαμβάνετε, καὶ λήψετε; καὶ τὸν αἰτῶν ποιῶν πᾶν τὸ παρ' αὐτῶν ἵνα πρὸς χηται πνεύματι, πρὸς ἐν χηται ὁ τὸ τοῖ, ἐὰν ἀδιαλείπτως πρὸς ἐν χηται, μεμνημένοι τῶν ἐλεγε δὲ τῷ ἀβελόμην αὐτοῖς πρὸς τὸν πᾶν τότε πρὸς ἐν χηται αὐτῶν, ἐν τῷ ἐκκαλῶν, λέγων. καὶ τίς τις ἐν τῷ πᾶν, ἐν τῷ ἐξῆς. καὶ τὸ σιμον δὲ, ἐν τῷ τῷ ὡς καὶ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, ἐν τῷ λαβεῖν ἐστὶν, ἐν τῷ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, ἐν τῷ λέγων ὕμν. ἐν τῷ δὲ δώσει αὐτῶν ἀνάστα, ἐν τῷ εἶναι φίλον αὐτῶν. διὰ γε τὴν ἀνάστα αὐτῶν ἐγερθεῖς δώσει ὅσων χηταῖ * ἀποδοῦναι ὅσων καὶ ὁ ὕμν λέγων. αἰτεῖται καὶ δὲ θῆσε αὐτῶν, ἐν τῷ ἐξῆς. ἐν τῷ πρὸς τὸν πᾶν διὰ τῶν. ἐπ' αὐτῶν χηταῖ τὸν λόγον. αὐτῶν οἱς δέδοται, ἐν τῷ αὐτῶν ἀξίως τῶν λαβεῖν, καὶ τῶν πρὸς ὅσων τῶν πᾶν τῶν πρὸς αὐτῶν ἰχθύν, μὴ ἀντιχρῆν ὅσων ἀποδοῦναι αὐτῶν; ἐν τῷ ἐξῆς. δώσει ἐν τῷ ἀγαθῷ δόματι πᾶν τὴν καθάρσει ὅν ἀγαθὰ ἐν ἀγνείᾳ ὁ θεός, οἱς ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ μὴ πρὸς ἐν τῷ ἀδιαλείπτως ἐν πρὸς ἐν χηται αἰτῶν αὐτῶν.

ORIGENIS ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ
COMMENTARIORUM
IN EVANGELIUM
SECUNDUM MATTHÆUM
TOMUS DECIMUS QUINTUS.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
ΕΞΗΓΗΤΙΚΩΝ
ΤΟΜΟΣ Η.

De Differentia Eunuchorum.

Περὶ διαφορῶν εὐνεχῶν.

Matth. 19 v. 12. *Sunt enim Eunuchi, qui de matris utero sic nati sunt: usque ad id: Qui potest capere capiat*. Postquam fallas duas, quæ in hunc locum proferri possunt, explicationes, ante eam quæ nobis ad verum videtur propius accedere, proposuerimus, & eas

Εἰσὶ γὰρ εὐνεχοὶ οἱ τινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγγενήθησαν ἑταῶς. ὁ δὲ διωκεῖται χωρεῖν, χωρεῖται δὲ ὁ ἑσπομῆρας πρὸς τὸν πᾶν τὸν παρεκδοχὰς, πρὸς τὸ φανερῶς ἡμῶν αὐτῶν. ἐπεὶ εἰς τὸν πᾶν διωγῆσας ἐκ τῶν αὐτῶν.

nas quæ circa malas sitæ sunt, excernitur, A
nativo calore pilos è virorum maxillis
emittit; quibus carent qui propter cælo-
rum regnum corpus suum excrucandum esse
arbitrantur. Quasnam vero capitis gra-
vedines patiuntur, quas vertigines quæ
mentem etiam quandoque invadunt, &
imaginum formatricem animæ vim res sibi
novas & inusitatas ex hac materia fingen-
tem perturbant? Verum antequam ad
hujus loci explanationem accedam, si
consentaneum sibi, & congruens aliquid
statuit Marcion, cum Scripturam allegori-
ce non esse interpretandam pronuntiavit,
hos quoque sermones tanquam à Servato-
re minime prolatis improbatse cum ac re-
jecisse dicendum est, cum sic existimaverit,
vel ei qui fidem fuerit amplexus, talia au-
dacter esse perpetiunda, si sermonum ho-
rum autorem esse Servatorem dixerit; vel
si tanta jure merito patriare non audeat,
quæ in verbi contumeliam & opprobrium
vertant, neque sermones Servatori tri-
buendos esse, nisi allegorice exponantur.
Nos autem qui trium castrationum cohe-
rentiam & connexionem servare volu-
mus, & tropologicam tertiæ explanationem
probamus, hæc quoque de prioribus dua-
bus dicemus: Eunuchi tropice ii dici
queunt qui frigidifunt in venerem & fe-
gnes, & qui se in veneras libidines &
obscenitates, iisque similia non effundunt.
Abstinentium igitur ab iis tria genera
agnosco; quidam enim tales procreati ac
formati sunt, de quibus dicere licet: *Sunt*
Eunuchi qui de matris utero sic nati sunt: qui-
dam vero adhortationibus ad id, monitis-
que adducti, abstinentiam à veneris; &
omni circa muliebria loca lascivia exer-
cent: non tamen ejusmodi propositi, &
studii, & laude digni, ut ita dicam, affe-
ctus suscipiendi autor iis fuit Dei verbum,
sed hominum, sive qui apud Gentes Phi-
losophiæ incubuerunt, sive *prohibentium*
1. Tim. 4. 3. *nubere, abstinere à cibis*, hæreticorum ser-
mones. Hi profecto mihi significari vi-
dentur his verbis: *Sunt Eunuchi qui facti*
sunt Eunuchi ab hominibus. Quod si quis
autem assumpto sermone Dei vivo & effi-
caci, penetrabiliore omni gladio ancipiti,
Hebr. 4. 12. sive, ut eum appellat Apostolus, gladio
Ephes. 6. 17 spiritus, animi affectiones intacto corpore
refecerit, atque id quidem regni cælestis in-
tuitu faciat, & affectionum animi sui, ope
sermonis, amputationem ad consequen-
dum cæleste regnum maxime conducere
existimet, illud vero est quod pro vera ab-
stinentia & castitate habendum est. In eos
autem illud quadrat, non ut censuerunt
qui hunc locum retulerunt ad corpus: *Sunt*
Eunuchi qui seipsos castraverunt propter re-

αὐτοὶ τὰς παρειὰς φλέων, τῇ φυσικῇ τῇ καθα-
ραίνοντων θερμότητι τῆς χάριτος ποιεῖν τὰς
ἀνδρας αὐτοὶ τὰ γυναικα. ὡν τυχὼν ἔσται καὶ ἡ
νομίζοντες ἑαυτοὺς δεῖν (καματικῶς δινεῖν) καὶ
διὰ τὴν τῶν ἑσθῶν βασιλείαν πῖνα δ' ἀνα-
θοῖεν, ἢ καρῆθαι εἰς σκοτώσεις ὥστε φθα-
νέσας καὶ ὅτι τ' ἡγεμονικὸν καὶ τὰς ἀρετὰς τ'
φαιδασκὸν ἀλλοκοτὰ φημι τὰς ἀρετὰς τ'
τοιαύτης ὕλης; πῶς ὅτι ἐλθὼν ὅτι τὴν διήκον τῶ
καὶ τὸν ὅπον, λεκτέον ὅτι ἐπὶ πᾶσι ἀκόλαστοι ἑαυτοὶ
ὁ μαρκίων πεποίηκε, φάσκων μὴ δεῖν ἀλλοτρίως
τὴν γραφὴν, καὶ τὰς ὁπότες τέρας * ἡ δὲ αὐτοῦ
ὡς ἐχ' ὑποδῶσθαι τὴν ἐρμηνεύσαν, νομίζοντες δὲ
ἡτοὶ αὐτὰ δεῖν εἶναι, καὶ ὅτι τὰ αὐτὰ τὰ αὐτὰ
ταῦτα ἐρεπόμενοι, καὶ ὅτι τὰ αὐτὰ τὰ αὐτὰ
ἑαυτοὺς αὐτὰ δεῖν εἶναι, πασι δὲ μὴ τὴν πεπαι-
γμένην, ἢ μὴ ἀν' ἀλόγως τολμήσαντα ἀπὸ τῶν
τα ἐσόμενα εἰς δυσφημίαν τὴν καὶ ἐλθεῖν, μὴ
δε πῶς εἶναι εἶναι τὴν αὐτῆς τῆς λόγου, ἢ γὰρ μὴ
ἀλλογορεῖν. ἡμεῖς δ' οἱ ἐσόμενοι τὴν ἀνα-
λαβὴν σώζον τῶν τεινὸν διναχόμενοι, καὶ διδο-
κέντες τῇ τερπολογίᾳ ἑστῆτες, αὐτὰ φημι
μὴ καὶ αὐτοὶ τῶν αὐτῶν ὁπότες εἶναι. δινεῖν τε
κῶς νῦν, οἱ δὲ γοὶ αὐτοὶ ἀφροδίτῃ λέγοντες αὐ-
καὶ μὴ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἑαυτοὺς ταῖς καὶ ταῦτα ἀ-
σελγείας, καὶ ἀκαθαρσίας, καὶ τὰς ἀκαθαρσίας αὐ-
τοῖς εἰσὶ τῶν αὐτῶν ταῦτα δεῖν εἶναι, διαφω-
δόμενοι τῆς. οἱ μὲν γὰρ ἐν κατασκευῇ
τοῖς τοῖς, αὐτοὶ δὲ λέγοντες αὐτοὶ εἰσὶν δινεῖν
πῶς ἐν κοιλίας μήτῃ τῆς ἐρμηνεύσαντας, οἱ δ'
ἐν λόγων μὴ ἀσκήσει αὐτῶν ὁπότες τῶν
ἀφροδίτων ἀποχλῆν, καὶ πάσι τ' αὐτοῖς τῶ
πονητικῆς. ἡ μὲν τ' ἡγεμονικὸν αὐτοῖς τῶ
αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν, καὶ ἀσκήσειν, καὶ τῶν αὐτῶν
ὀνομάσας, κατ' ἐθῶσιν λόγους ἔχοντες, ἀλλὰ αὐ-
τῶν οἱ λόγοι, εἴτε τ' φιλοφροσύναν παρ' ἑα-
λῆσιν, εἴτε τ' κωλύονταν γὰρ μὴ ἀπὸ τῶν αὐτῶν
ματῶν ἐν ταῖς ἀρεταῖς εἶναι, οἱ δὲ μοι δοκῶσι
λέγειν ἐν τῇ. εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἱ τινες εὐνοῦ-
χοι, οἱ δὲ αὐτοῦ τ' ἀνθρώπων. τ' δὲ ἀποχλῆν αὐτῶν
ἐν τῶν λόγων πᾶσι ἀναλαβὼν τὴν ὥντα, καὶ οὐκ
ἐν τῶν αὐτῶν αὐτῶν πᾶσιν μαχόμενοι, οὐκ
ἐν τῶν αὐτῶν αὐτῶν οὐκ ὁπότες, μαχόμενοι
πνεύματος, ἐν τῶν αὐτῶν τ' ψυχῆς παθητικῆς,
μὴ ἀπὸ τῶν αὐτῶν τ' σώματος, καὶ τῶν αὐτῶν
σας βασιλείαν ἑσθῶν, καὶ μέγιστον συμβαλόν-
των αὐτοῖς τ' κληρονομίαν βασιλείαν ἑσθῶν
τῶν τ' ἐν τῶν αὐτῶν αὐτῶν τ' ψυχῆς αὐτῶν
τοῖς τῶν αὐτῶν ἀρμόζοντες, καὶ ἐχ' ὡς οἱ αὐτοῖς
μακρῶς ἀπὸ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀλλοτρίως, οἱ δὲ αὐτοῖς

[illegible]

ministerium tot pueros Jesu offerri arbitror. Voluntas autem eorum qui pueros Jesu offerebant, juxta Matthæum quidem erat: *ut manus eis imponeret, & oraret*; juxta Marcum vero: *ut tangeret illos*; at juxta Lucam qui infantes eos esse dixit: *ut eos tangeret*. Nam per orationem Jesu, ipsiusque tactum, pueri & infantes ea nondum audire valentes, quæ audiunt qui spirituales sunt, auxilium accipere possunt, ac adjuvmentum cujus ipsi capaces sunt: invadit enim eos virtus Jesu, postquam inspectionis suæ manus eis duntaxat imposuit, nec ad eos quicquam amplius malum pervenire potest. Fortasse etiam, prout fe habet Scripturæ contextus, hoc erat eorum consilium qui infantes & pueros Jesu offerebant: ij nimirum animo prius futurum judicaverant, ut postquam infantes & pueros tetigisset Jesus, & virtutem suam hoc contactu in eos infudisset, nullus posset casus invadere, neque Dæmonium, nec aliud quidvis, quem ipse semel tetigisset. Quoniam autem nefariæ Potestates quamplurimæ in variis animæ humanæ struendis ab initio insidiis occupantur; propterea qui Servatori infantes offerebant, percepta antea virtute ipsius ac potentia, id fecisse existimo, ut per manuum ipsius impositionem, & orationem pro puerulis & infantibus fusam, contactus opem mala abigerentur; eximia autem virtus in eos infusa, utpote contactus adversariorum repellendi robore pollens, ad reliqua sufficeret. Et Servator quidem rem ejusmodi non simplicem ac indifferentem esse sciens, sed iis salutarem quos manibus à se impositis tetigerat, Discipulis suis per increpationem prohibentibus, quo minus sibi pueri offerrentur, ait: *Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire*. Quod si rationi consentiunt quæ tradidimus, cum à quibus oblati fuerint, vel qui eos obtulerint quæsitum est, si eximios aliquos Jesu Discipulos Potestates sanctas esse Christi doctrinam capeffentes nobis in animo fingamus, haud multum sane ab iis abluemus: ad eas quippe Discipulorum Jesu quoque nomen pertinere consentaneum est; ut non homines solum, sed & Angeli quibus visus est, se ipsi erudiendos tradant, & quisquis fidem ipsius voluerit amplecti, ex *Omni nomine quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro*. Si quis vero id coactum existimet, cum hominibus solis tribui velit Discipulorum nomen, eos increpantium qui infantes ac parvulos Jesu offerebant: ex iis qui sermone fidei alios conantur imbuere, quicumque simplices sunt, & ad docendos usque pueros fe demittentes sermone lactis per-

Rom. 1. 14.

barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum.

Atqui maiore facundia se praeditos esse existimant, quam doctores illi infantes Jesu & pueros offerentes, & idcirco Jesu Discipuli appellantur, antequam eorum quae ad infantes & pueros pertinent, consulti sint, homines simpliciore doctrinam tradentes, & pueros offerentes increpant. Id enim vero perspicue intelliges, si ad haec animum adverteris: *Videte enim vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: Sed quae stulta sunt mundi, elegit Deus, & ea quae non sunt, ut ea quae sunt, destrueret.* Eorum igitur qui Ecclesiastica praecepta & doctrinam tradere se proficiuntur, quempiam aspiciat aliquis, stulta mundi, & contempta, & ignobilia, & puerorum propterea nomine afficienda offerentem; & aspiciens increpet eum, quasi temere agentem, cum tanto Sospitatori & magistro infantes & pueros offert: ac vide, annon quae tractamus, referre par sit ad res ejusmodi, eorum quidem qui pueros offerunt, ut manus ipsis imponat Jesus, & oret; Discipulorum vero qui ipsos increpant: magister autem, & Servator, & Dominus his dicat, qui propter pueros Jesu oblatos objurgationem adhibent: *Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire;* deinde vero Discipulos adhortans ad obsequendum puerorum commodis, ut quamvis viri essent, ad pueros lucrificandos pueris pueri fierent, dicat Servator: *Talium est enim regnum caelorum;* nam & ipse *Quum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus esse se aequalem Deo,* factus est puer, adeo ut de illo Magis ab Herode dictum sit: *Ue & interrogare diligenter de puero,* & a Matthaeo: *Stella quam viderant in Oriente, antecedeat eos, usque dum veniens staret supra, ubi erat puer:* & paulo post, *Intrantes, inquit, domum, viderunt puerum cum Maria matre ejus.* Quin & Angelus a Josepho visus, tantum nostrum Servatorem puerum appellavit dicens: *Surge, & accipe matrem & puerum ejus, & fuge in Aegyptum.* Rursum vero mortuo Herode Angelus Domini in Aegypto iterum in somnis Josepho apparet dicens: *Surge, & accipe puerum & matrem ejus.* Et profecto

1. Cor. 1. 26.

27. 28.

multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: Sed quae stulta sunt mundi, elegit Deus, & ea quae non sunt, ut ea quae sunt, destrueret.

Eorum igitur qui Ecclesiastica praecepta & doctrinam tradere se proficiuntur, quempiam aspiciat aliquis, stulta mundi, & contempta, & ignobilia, & puerorum propterea nomine afficienda offerentem; & aspiciens increpet eum, quasi temere agentem, cum tanto Sospitatori & magistro infantes & pueros offert: ac vide, annon quae tractamus, referre par sit ad res ejusmodi, eorum quidem qui pueros offerunt, ut manus ipsis imponat Jesus, & oret; Discipulorum vero qui ipsos increpant: magister autem, & Servator, & Dominus his dicat, qui propter pueros Jesu oblatos objurgationem adhibent: *Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire;* deinde vero Discipulos adhortans ad obsequendum puerorum commodis, ut quamvis viri essent, ad pueros lucrificandos pueris pueri fierent, dicat Servator: *Talium est enim regnum caelorum;* nam & ipse *Quum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus esse se aequalem Deo,* factus est puer, adeo ut de illo Magis ab Herode dictum sit: *Ue & interrogare diligenter de puero,* & a Matthaeo: *Stella quam viderant in Oriente, antecedeat eos, usque dum veniens staret supra, ubi erat puer:* & paulo post, *Intrantes, inquit, domum, viderunt puerum cum Maria matre ejus.* Quin & Angelus a Josepho visus, tantum nostrum Servatorem puerum appellavit dicens: *Surge, & accipe matrem & puerum ejus, & fuge in Aegyptum.* Rursum vero mortuo Herode Angelus Domini in Aegypto iterum in somnis Josepho apparet dicens: *Surge, & accipe puerum & matrem ejus.* Et profecto

Matth. 10.

14.

de puero, & a Matthaeo: Stella quam viderant in Oriente, antecedeat eos, usque dum veniens staret supra, ubi erat puer: & paulo post, Intrantes, inquit, domum, viderunt puerum cum Maria matre ejus.

1. Cor. 9. 22.

Matth. 10. 14.

Paul. 2. 6.

Matth. 2. 8.

9. 10.

Matth. 2. 19.

Matth. 2. 20.

Matth. 2. 21.

Matth. 2. 22.

Matth. 2. 23.

Matth. 2. 24.

Matth. 2. 25.

Matth. 2. 26.

Matth. 2. 27.

Matth. 2. 28.

Matth. 2. 29.

Matth. 2. 30.

Matth. 2. 31.

Matth. 2. 32.

Matth. 2. 33.

Matth. 2. 34.

Matth. 2. 35.

Matth. 2. 36.

Matth. 2. 37.

Matth. 2. 38.

Matth. 2. 39.

Matth. 2. 40.

Matth. 2. 41.

Matth. 2. 42.

Matth. 2. 43.

Matth. 2. 44.

Matth. 2. 45.

Matth. 2. 46.

Matth. 2. 47.

Matth. 2. 48.

Matth. 2. 49.

Matth. 2. 50.

Matth. 2. 51.

Matth. 2. 52.

Matth. 2. 53.

Matth. 2. 54.

Matth. 2. 55.

Matth. 2. 56.

Matth. 2. 57.

Matth. 2. 58.

Matth. 2. 59.

Matth. 2. 60.

Matth. 2. 61.

Matth. 2. 62.

Matth. 2. 63.

Matth. 2. 64.

Matth. 2. 65.

Matth. 2. 66.

Matth. 2. 67.

Matth. 2. 68.

Matth. 2. 69.

Matth. 2. 70.

Matth. 2. 71.

Matth. 2. 72.

Matth. 2. 73.

Matth. 2. 74.

Matth. 2. 75.

Matth. 2. 76.

Matth. 2. 77.

Matth. 2. 78.

Matth. 2. 79.

Matth. 2. 80.

Matth. 2. 81.

Matth. 2. 82.

Matth. 2. 83.

Matth. 2. 84.

Matth. 2. 85.

Matth. 2. 86.

Matth. 2. 87.

Matth. 2. 88.

Matth. 2. 89.

Matth. 2. 90.

Matth. 2. 91.

Matth. 2. 92.

Matth. 2. 93.

Matth. 2. 94.

Matth. 2. 95.

Matth. 2. 96.

Matth. 2. 97.

Matth. 2. 98.

Matth. 2. 99.

Matth. 2. 100.

Matth. 2. 101.

Matth. 2. 102.

Matth. 2. 103.

Matth. 2. 104.

Matth. 2. 105.

Matth. 2. 106.

Matth. 2. 107.

Matth. 2. 108.

Matth. 2. 109.

Matth. 2. 110.

Matth. 2. 111.

Matth. 2. 112.

Matth. 2. 113.

Matth. 2. 114.

Matth. 2. 115.

Matth. 2. 116.

Matth. 2. 117.

Matth. 2. 118.

Matth. 2. 119.

Matth. 2. 120.

Matth. 2. 121.

Matth. 2. 122.

Matth. 2. 123.

Matth. 2. 124.

Matth. 2. 125.

Matth. 2. 126.

Matth. 2. 127.

Matth. 2. 128.

Matth. 2. 129.

Matth. 2. 130.

Matth. 2. 131.

Matth. 2. 132.

Matth. 2. 133.

Matth. 2. 134.

Matth. 2. 135.

Matth. 2. 136.

Matth. 2. 137.

Matth. 2. 138.

Matth. 2. 139.

Matth. 2. 140.

Matth. 2. 141.

Matth. 2. 142.

Matth. 2. 143.

Matth. 2. 144.

Matth. 2. 145.

Matth. 2. 146.

Matth. 2. 147.

Matth. 2. 148.

Matth. 2. 149.

Matth. 2. 150.

Matth. 2. 151.

Matth. 2. 152.

Matth. 2. 153.

Matth. 2. 154.

Matth. 2. 155.

Matth. 2. 156.

Matth. 2. 157.

Matth. 2. 158.

Matth. 2. 159.

Matth. 2. 160.

Matth. 2. 161.

Matth. 2. 162.

Matth. 2. 163.

Matth. 2. 164.

Matth. 2. 165.

Matth. 2. 166.

Matth. 2. 167.

Matth. 2. 168.

Matth. 2. 169.

Matth. 2. 170.

Matth. 2. 171.

Matth. 2. 172.

Matth. 2. 173.

Matth. 2. 174.

Matth. 2. 175.

Matth. 2. 176.

Matth. 2. 177.

Matth. 2. 178.

Matth. 2. 179.

Matth. 2. 180.

Matth. 2. 181.

Matth. 2. 182.

Matth. 2. 183.

Matth. 2. 184.

Matth. 2. 185.

Matth. 2. 186.

Matth. 2. 187.

Matth. 2. 188.

Matth. 2. 189.

Matth. 2. 190.

Matth. 2. 191.

Matth. 2. 192.

Matth. 2. 193.

Matth. 2. 194.

Matth. 2. 195.

Matth. 2. 196.

Matth. 2. 197.

Matth. 2. 198.

Matth. 2. 199.

Matth. 2. 200.

Matth. 2. 201.

Matth. 2. 202.

Matth. 2. 203.

Matth. 2. 204.

Matth. 2. 205.

Matth. 2. 206.

Matth. 2. 207.

Matth. 2. 208.

Matth. 2. 209.

Matth. 2. 210.

Matth. 2. 211.

Matth. 2. 212.

Matth. 2. 213.

Matth. 2. 214.

Matth. 2. 215.

Matth. 2. 216.

Matth. 2. 217.

Matth. 2. 218.

Matth. 2. 219.

Matth. 2. 220.

Matth. 2. 221.

Matth. 2. 222.

Matth. 2. 223.

Matth. 2. 224.

Matth. 2. 225.

Matth. 2. 226.

Matth. 2. 227.

Matth. 2. 228.

Matth. 2. 229.

Matth. 2. 230.

Matth. 2. 231.

Joh 11. 25. qui extra eum est qui dixit: *Ego sum vita*
 & ab illo alienus est; alia vero ratione

[illegible]

[illegible]

A quisquis super terram degit , etiamsi iustissimus sit, in umbra quidem vitæ esse potest, dicens: *Spiritus oris nostri Christus Dominus, cui diximus: In umbra tua vivemus in Gentibus*, at non in ipsa vita, utpote qui mortis corpore indutus sit, & dicat: *Quis me liberabit de corpore mortis huius? & Sedeat in regione & umbra mortis*, & in vivorum terram nondum pervenerit; vita quidem non impiorum solummodo, sed Pauli etiam super terram degentis, & Apostolorum in Deo erat abscondita. Ait ergo: *Vita vestra est abscondita cum Christo in Deo; quum Christus apparuerit, vita nostra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria*. Quæcunque autem ad, *Intra*, & ad, *Extra* pertinent, observabis, ut quæ his congruunt: *Si vis ad vitam ingredi*, simul colligas: verbi causa: *Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam*: quæres enim, unde mittat; & si quidem hic sint operarii missi in messem Domini, extra eum locum sunt è quo fuerunt dimissi; & post messis opera rectè peracta in vitam ingredientur, à mortuis quidem operibus purgati, viva autem opera his contraria agentes; nec mortua

C amplius loquentes, at juxta vivum fermonem Dei & efficacem dicentes. Ita etiam instar verborum æternæ vitæ, quædam sunt cogitationibus accusantibus contraria, quando scilicet *Cogitationibus accusantibus vel defendentibus* in die iudicii, is salvus erit cujus cogitationes defendunt; peribit autem cujus cogitationes accusant. Quod si nos igitur in vitam quoque volumus ingredi, audiamus Jesum dicentem: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*; & pro servatorum à nobis mandato ratione ad vitam ingrediemur, vel interioris ipsius ac beatissimæ partis compotes effecti, vel cujuscunque tandem minorum leviorumque mandatorum observatio nos faciet participes. At ille postquam audivit: *Serva mandata*, ait, *Quæ?* ut quænam potissimum mandata à nobis Jesu servari velit, edificamus: ad id enim: *Quæ?* id dixit: *Non adulterabis; Non homicidium facies; Non facies furtum; Non falsum testimonium dices; Honora patrem & matrem, & Diliges proximum tuum sicut te ipsum*. Ac illa fortasse iisque consimilia, ad ingrandiendum in vitæ, ut ita dicam, principia sufficient, quæ ad integritatem adificandam minime sufficiunt; adeo ut qui in unum pariter ex his mandatis peccaverit, ne in principium quidem vitæ intrare queat. Adulteri itaque, & homicidii, & cujuslibet furti insons esse debet,

Bbb 2 qui

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

A ei qui id se præceptum servasse profitebatur: *Diliges proximum tuum sicut te ipsum*, dictum fuisse Jesum inquit: *Unum tibi desit*, vel, *Adhuc unum tibi desit*, si res eadem diversis verbis à tribus tradita fuisset; cum præsertim juxta Apostolum: *Non occides*, & si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur: *Diliges proximum tuum*, sicut te ipsum. Sed quandoquidem juxta Marcum, divitem hunc qui dixerat: *Hec omnia observavi à juvenute mea*, intuitus Jesus dilexit eum, servata ab illo fuisse mandata fatetur visus est, quæ à se servata esse fuerat professus. Hujus enim mentem attente inspiciebat, hominem vidit qui bona conscientia fretus se proposita mandata servasse palam jactabat; at si præter reliqua mandata, id etiam additum non fuisset; *Diliges proximum tuum*, sicut te ipsum, præcipuum ac præstantissimum mandatum Marcus & Lucas prætermisissent. Nisi quis fortasse dicat, similia quidem esse quæ scripta sunt, at non ad eundem referri, Verum quomodo homini se præter reliqua illud etiam servasse mandatum profitenti: *Diliges proximum tuum*, sicut te ipsum, quasi minime perfecto dixisset Jesus: *Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, & da pauperibus*, & cætera. Et sane nisi in aliis exemplaribus quamplurimis discrimina occurrerent, adeo ut non universa quæ extant apud Matthæum, ac reliqua item Evangelia sibi invicem congruant, impius profecto videretur qui mandatum illud: *Diliges proximum tuum*, sicut te ipsum, à Servatore erga divitem minime allegatum, hic fuisse insertum suspicaretur. Nunc autem si propter scriptorum quorundam indigentiam, si propter nefariam aliquorum Scripturas emendantium Daudaciam, seu propter eos qui dum emendant, pro arbitrio addunt, vel detrahunt, magna enim vero exemplarium existit differentia. Profecto discrepantiæ, quæ in Veteris Testamenti exemplaribus occurrunt, Deo annuente, remedium adhibere potuimus; reliquis editionibus usi, ut ex his judicium faceremus: nam quæ apud Interpretes LXX. propter exemplarium varietatem dubia erant, è reliquis editionibus æstimatione facta, perpetuum cum illis consensum retinuimus; & nonnulla quidem in Ebræo non extantia obelo confiximus, cum ea penitus rejicere minime fuimus ausi; aliqua vero cum æsteticis addidimus, ut perspicuum sit ea nos è reliquis Editionibus Ebræo consonantibus addidisse, cum in LXX. Interpretibus minime reperirentur, & ut ea missa faciat, cui

Marc. 10. 21.
 Luc. 18. 22.

Rom. 13. 9.

expers, & rebus omnibus superior quæ A
homini contingere possunt, & molestiam
ipsi parere? quomodo omnis vacuus for-
midinis, quam sive dolores & ærumnæ,
sive mors, vel ea incutunt quæcunque
in animam etiamnum imperfectam cadere
possunt? qui fiet, ut qui facultates vendi-
dit, & egenis distribuit, nulli sit cupidi-
tati obnoxius? fieri enim posse dicet quis-
piam, ut ex eo quod bona sua universa ali-
quis distraxerit, humani aliquid ob pau-
perem passus, audacis facinoris pœni-
teat, & proximi sui facultates concupi-
scat. Quod si id quod voluptas appellatur,
cum si animi sine ratione elatio, affectus
est, quomodo bona omnia sua vendat ali-
quis, & dividat pauperibus, & simul ab
omni præter rationem elatione liberetur?
Ad eam quæstionem hæc etiam addi po-
test, qui fieri queat ut ob divendita & ege-
nis distributa bona, divinam sapientiam
aliquis adipiscatur, adeo ut unicuique de
ipsius fide, fideique capitibus, & obscu-
rioribus sacra Scriptura locis hunc per-
contant rationem dare possit. At nota, ar-
duam esse quæstionem illam, hoc est ope-
rosam, quæque non facile solvi queat:
nam sive eo ipso dumtaxat perfectum ali-
quem evasisse dicamus, licet ea quæ dixi-
mus in se non receperit, in absurdum in-
current, aliquem perfectum simul &
peccatis deditum esse dicentes: peccatis
enim deditus est, qui iracundus, qui mun-
di tristitiam patitur, qui ærumnas & mor-
tem reformidat, qui ea concupiscit qui-
bus caret, quicunque præter rationem rebus
minime bonis, tanquam bonis effertur:
sive simul atque substantiam aliquis vendi-
derit, & egentibus diviserit, hunc velut
Deo afflatum omne virtutum genus susce-
pisse, & omnem nequitiam abiecit pro-
nuntiemus, à fide quidem haud abhor-
rentia, ut levius dicam, nescio utrum &
vera dicemus, & fortasse nos quasi male-
fana iactantes deridebunt, qui ejusmodi
solutionem propositæ quæstioni adhibitam
audierint. Sapientius ergo aliquis literæ
adhaerens, & non in Tropologias diver-
tens, ita quæstioni obviam ire videbitur,
ut si telis quidem, an etiam pro rerum quæ
hoc loco continentur dignitate, eas ani-
mo comprehendens, necne, penes te ju-
diciū erit. Dicit ergo, quod si paupe-
rum precibus juvatur, qui bona sua im-
pertivit, ad salutem suam assumens rerum
spiritualium copiam qua præditi sunt rei
pecuniarie egentes, ut suæ inopiæ succur-
rat, quemadmodum in posteriore ad Co-
rinthios declaravit Apostolus, cuinam id
contingit potius, vel quis majore juvatur
auxilio, tot pauperum sublevatorum pre-
ces exaudiente Deo; inter quos Apostolis

2. Cor. 8.14.

δυναμὴν, τὴν λυτὴν ἀποκαταστήσει; πῶς
ἢ καὶ ἐξω φόβος πάντῃ ἐσται, ὅτι πονῶν, ἢ
θανάτου, ἢ ὅσα δυνατὰ τὴν ἐπιτέλειαν
ψυχῆς φοβῶνται; τίνα ἢ τρέπον ἐκδοῦν
τὰ ὑποάρχοντα καὶ διαδοῦν πτωχοῖς, οὗτος ἐστὶν
πάσης ἐπιθυμίας; λέλοιπ' ἂν πρὸς ὅτι δυνατὸν
παρ' αὐτοῦ τὸ δοῦν δοῦν πάντα τὰ ὑποάρχον-
τα, παθόντα πᾶν ἄνθρωπον ὑπὸ τῆς πείνης, μετα-
νοήσαντες μὲν ἐπὶ τῷ τέλει μὴ μὲν, ἐπιθυμῶν
τὸ ὁρᾶν πᾶν καὶ κηρύττειν ἐν ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς
ἐν αὐτοῖς ὅσα ἐπαρσεν τὸ ὑπὸ τῆς πείνης, παθόν-
τες, πῶς ἂν τις ἅμα τε δοῦν δοῦν πάντα τὰ ὑπο-
άρχοντα, καὶ διδοῦν πτωχοῖς, ἅμα ἢ ἀπαλλαγῇ
ἀλόγως ἐπαρσεν; ὡς δὲ εἴρηται ὅτι πρὸς ὅτι ἐπα-
ροῦνται, ὅτι πῶς δυνατὸν ὅσα τὸ δοῦν δοῦν
τὰ ὑποάρχοντα, καὶ πτωχοῖς τις διαδοῦν
ναὶ σοφὸς ἡρώδης τὴν ἑστῶσαν, ὡς
λόγον διδοῦν παντὶ τῷ ἐρωτῶντι αὐτὸν ὅτι
ἐν αὐτοῖς πείνης. ὡς ἐκείνους τὸ πεπαισθημένους,
καὶ ὡς ἐν ταῖς ἱστέροις γραφαῖς κεκρυμμένους
ἐξημῶν ὅσα ὅτι ἡμεῖς ἐν ἡμεῖς ἐπαρσεν
C ἡμεῖς ἡμεῖς καὶ οὐκ ἀλλοτρίως, ἅτε γὰρ παρ' αὐτοῖς
τὸ ἑστῶσαν φησὶ μὲν τίνα τέλειον γεγονέναι,
καὶ μὴ ἀναλαβόντων ἢ ἀδελφῶν μετὰ αὐτοῦ
πείνης μετὰ λέγοντες ἐν αὐτοῖς τὰ τέλειον ἅμα
ἀμαρτωλὸν ἀμαρτωλὸς γὰρ ὁ ἐργῶν, ὅτι τὸ
ἐκός με λυτὴν λυτὴν μὲν, ὅτι ὅσα ἀπὸ
ἐκείνου τὸν φοβούμενον, ἐκ ἐπιθυμῶν τὸ δοῦν
ἐκ αλόγως ἐπαρσεν τὴν ψυχῆν, ὡς ἐπὶ
γραφοῖς, τοῖς οὐκ ἀγαθοῖς, ἐν αὐτοῖς τὸ δοῦν
τίνα τὴν ἐστῶσαν, καὶ διαδοῦν πτωχοῖς, ὡς
D ἐκ μὲν αὐτῶν ὡς πρὸς ἐκείνους ἡμεῖς ἡμεῖς
τοῖς ἀδελφοῖς ἀνελθόντες, καὶ πᾶσαν κακίαν ἀπο-
τεθείς, πῶς μὲν, ἵνα κοινότερον ὀνομασ-
εῖμεν, οὐκ οὐδὲν ἢ ἐν ἀληθείᾳ. ἐκ τῆς κα-
ταγελᾶσονται ἡμεῖς, ὡς ἐκείνους λέγοντας
ἀνέστησαν τοῖς ἀδελφοῖς πείνης ἀποκαταστήσει
ἐκ μὲν αὐτοῖς. Φερὲν μὲν ἔστιν ἐν τις διδοῦν
τῶν αὐτῶν λέξεως, ἐκ μὲν αὐτοῖς τῶν ποσειδῶν
τὰ κατ' αὐτὴν, ὡς ἀπαντῶν, ὡς πρὸς μὲν
ἐν ἡμεῖς ἀξίως καὶ τὸν ὅσον νοῦν τὰ λεγόμενα,
ἐν ἡμεῖς αὐτοῖς κενεῖς. φησὶ ἐν ὅτι ἐν αὐτοῖς
βέβαια ὅτι πείνης μετὰ δόξας, ὡς τὸ ἐκεί-
νων δόξης, ὡς τὴν ἐκείνων ὡς πρὸς ἀνελθόν-
των ἐν τοῖς δόξαις τὸ χρηματικὸν ἐκ πει-
ματικῶν ἀποκαταστήσει, ἐκ αὐτοῖς ὡς ἡμεῖς
ὡς φησὶν ὁ διδοῦν ἐν τῇ πείνᾳ κενεῖς
δυνάμεις, τίς ἂν ἀλλοτρίως ἐκ παλαιῶν, ἐκ μεγάλων
ἐκόντων ἐκόντων, ἐκ παλαιῶν ἐκ δυνάμεως
τοῦ ἐκείνων πεινῶν ἀναπεπαισθημένους ἀνελθόν-
των

ratione habita, perspicuum est multos Ser-
vatoris nostri fidem professos, propinquo-
rum odium esse nactus; ipsosque deferere,
& facultatibus suis omnibus ad vitam æternæ
adipiscendam hereditatem abdicare se
voluisse; id persuasum habentes, quicun-
que suos secundum carnem fratres, & solo
corpore cognatas sorores, corporumve ge-
nitores, & carnis filios, acutos in hac exe-
crabili terra agros & domos, non alterius
cujusvis rei causa, sed propter solum Jesu
nomen reliquerit, longe plura recepturum,
Magno enim numero, & si ita loqui fas est,
infinito à spiritualibus corporalia superan-
tur, & præterquam quod plura recipiet,
ad æternam, non caducam & temporariam
proventus vitam, eam hereditate fortietur:
longe plures enim fratres ac sorores,
quam qui propter Verbum Dei relictæ sint,
commemorare facile est: in hoc quippe
mundo multo plures sunt fratres secundum
fidem, quam quos reliquerunt, qui fi-
dem amplexi sunt; irreprehensibiles simi-
liter Episcopos omnes & Presbyteros in-
culpato in parentes sibi assumit quispiam,
pro duobus illis quos deseruit; ac in li-
beros itidem, quicunque hac ætate sunt,
ut pro liberis haberi queant. At quomo-
do agrotum, domorumve plurium hare-
ditatem adibit aliquis, quam à se relictæ
sunt, demonstrare non perinde proclive
est, nisi quis fortasse vim afferens, bre-
vem rei proferat expositionem, quod
facile certenon est; agris autem ac domi-
bus in allegoricum sensum semel detortis,
superiora quoque in sententiam consonam
flectere cogetur. Ex iis ergo qui mensu-
ram ætatis Christi consecuti sunt, quicun-
que occurrerunt in virum perfectum, in san-
ctis ac beatis potestatibus fratres opinor
illi sunt; sorores autem, quicunque non
ex hominibus solum, sed & reliquis pote-
statibus Virgo casta exhibebantur Christo:
eruntne autem patres aliqui tales, præ-
ter eos de quibus Abrahamo dictum est;
Gen. 15, 15. Tu autem iis ad patres tuos in pace, sepultus
in senectute bona? Quod si & illos aliorum
patres aliquando fieri patrum istorum in-
star contingat, multo plures etiam natos
perinde ut Abraham recipient. Agros
vero, & domos multo plures quam quæ
abdicatæ fuerunt, in divini Paradisi requie
animadvertet, & in civitate Dei, de qua
Psal. 82, 3. gloriosa dicta sunt, *cujus in domibus Deus co-
gnoscetur, cum suscipiet eam*; ita ut domorum
hic sitarum hereditatem nanciscantibus
Ps. 47, 14. dici possit: *Sicut audivimus, si vidimus in ci-
vitate Domini virtutum, in civitate Dei nostris*

τῆς. ὥς ἀνείπῃν πρὸς τὰς τοιαύτας οἰκίας κληρονομήντας· καθάπερ ἡ καὶ σὰμὴρ, ὅτι
εἰδομένη ἐν πόλει κυριεύει τὰ δυνάμει, ἐν πόλει δὲ θεῶν ἡμῶν, περὶ τῆς λαοῦ. διελθὼν οὖν
βαρεῖται γινώσκεται, ὅταν ἀντίλαμβάνῃται αὐ-

Αγε, καὶ τὸ ῥητόν, ὅτι πολλοὶ τῶν * πιστῶν ἀποστὰς ἐκ τῆς
ἐκ τὸν σωτήρα ἡμῶν, ἐμισήθησαν ὑπὸ συν-
γνώμῃ, καὶ εἰλάνθησαν τὰς καὶ πᾶσαν κτῆν καὶ
λαβάν, ὡς ἐκ κληρονομίας τῶν αἰώνων (ὡς),
πειθόμενοι ὅτι πᾶς ὅστις ἀφῆκε τὰς κατὰ σαρκὸς
ἀδελφούς, καὶ τὰς συγγενεὺς μόνον τῶν σωματικῶν
ἀδελφούς, καὶ γονεὺς τῶν σωματικῶν, καὶ τὰ τέκνα
τῶν σαρκὸς, καὶ τὰς ἐν τῇ Ἰσραὴλ ἑσθλατῶν γῆ ἀγροὺς,
καὶ τὰς ἐν αὐτῇ οἰκίας, καὶ ἀφῆκεν ἐκ τῶν αἰώνων
ἀλλ' ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰσθ, πολλαπλασία-
σθησεται· πολλαπλασίονα γὰρ, καὶ ἐκ δαΐμονος
ὀνομάσαι, ἀπὸ κληρονομίας τῶν σωματικῶν
τῶν σωματικῶν, καὶ πρὸς τὸ λαβεῖν πο-
λλαπλασίονα, ὅτι ἐν πνεύματι ζωῆς, ἀλλ' ἐν
αἰώνῳ γρόνθῳ, κληρονομήσει αὐτὴν, πολλα-
πλασίονα μὲν γὰρ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς ὡς πρὸς
ἀφῆκε διὰ τὸ ἰσθ λόγον, δι' ἧς διηγήσα-
ται, καὶ γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν πολλαπλασίων
οἱ κατὰ τὴν πίσιν ἀδελφοὶ τῶν διαπιστωμένων
λελειμμένων ὑπὸ τῶν πιστῶν ἀποστόλων. ἔτι δὲ
γονεὺς πάντας τὰς ἀνεπιλήπτους Ἰσραηλίδας, καὶ
τὰς ἀνεγκλήτους πρεσβυτέρους λαμβάνει τῆς
ἀνθ' ὧν καὶ λέγει περὶ τοῦ. ὁμοίως δὲ καὶ τέκνα,
πάντας τὰς ἡλικίαν ἔχοντας τέκνα ὡς πρὸς
πολλαπλασίονα ἀγροὺς ἢ οἰκίας ὡς πρὸς κατὰ-
λέλοιπε κληρονομίαν, ὅτι καὶ ὁμοίως διδοῖται
διὰ τὸ, ἀν' ἡμᾶς τις βιασάμενος ἐπ' ὀλι-
γων τὸ τοῖστον πρὸς τὴν, ὅπως ἐκ * διδόντων αὐ-
τὰς δὲ ἀλληγοῦν τὰς ἀγροὺς, καὶ τὰς οἰκίας
ἀναγκαθίσταται κατὰ τὸ ἀκόλουθον καὶ τὰ ἀνε-
τέρω τῶν διδομένων· εἰσὶν ἐν, ὁμοίως, ἐν τοιαύ-
ταις καὶ μακαρίαις διδώμεσι ἀδελφοὶ οἱ
ἀνδραγάτεες κατηχημένοι τῶν τοῦ μέτρου τῆς
ἡλικίας δὲ χρεῖς κεχωρηκότων, καὶ ἀδελφοὶ
πρότεροι παρθένος ἀνθ' ἧς πρὸς τὸ μέτρον
ἐκ ἀπ' ἀνθρώπων, ὁμοίως, μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν
πάντων δυνάμεων. γονεὺς δὲ τοιοῦτοι εἰσὶν αἱ πνεύ-
ματι ὡς εἰρη πρὸς τὸν ἀβραάμ. οὐ δὲ ἀπε-
λθὼν πρὸς τὰς πατέρας σε μετ' εἰρήνης γε-
φείς ἐν γῆρα καλῶ, ἐν τῇ ἰσθ πόλει οἱ ἀνα-
λόν οὐκάνοις τοῖς πατέρας ἐτέρων πατέρες * πολ-
λαπλασίον καὶ τέκνα λήφονται ὁμοίως τῶν ἀ-
βραάμ. καὶ τὰς ἀγροὺς δὲ καὶ τὰς οἰκίας πολλα-
πλασίονα τῶν κατὰ λειπομένων νοεῖ μοι ἐν τῇ
ἀναπαύσει δὲ τοῖς πρὸς τὴν πόλιν οὐκ ἔστι
πρὸς τὴν δὲ δοξαζόμενα ἐλαλήθη, ἡς ὁ θεὸς οὐκ ἔστι
βάρεσι γινώσκεται, ὅταν ἀντίλαμβάνῃται αὐ-

Ephe. 4.
13.

2. Cor. 11.
2.

Gen. 15, 15.

Psal. 82, 3.
Psal. 47, 14.

Ps. 47, 14.

χρόνους, γίνονται ἀγγέλων πρῶτοι, ἢ μὴ τηρη-
 σάντων τὴν αὐτῶν δόξαν, ἀλλὰ ἀπολιπόντων
 τὸ ἴδιον οἰκητήριον, λαμβάνοντες * ἢ ἐν δόξῃ
 καὶ τῷ ἴδιῳ δόξαν ἔχον ἐπὶ τὴν δόξαν πόλεων,
 ἢ ἴδιον δόξαν ἔχον ἐπὶ τὴν πέντε πόλεων. γε-
 νομένοι ὅτι οἰκητὴς ἀγγέλων πνέες ἀπολελοι-
 πασιν, ἐπὶ τοῦ ποιήσωσι κηρυχθεὶς αὐτοῖς τὸ τῷ
 θεῷ βασιλείας. ὁ αὐτὸν αὐτὸς ἐπ' αὐ-
 τὴν. καὶ γὰρ οἱ μὲν ἐν γῇ τῷ θεῷ ἐσχατοί,
 οἱ δὲ ἐν θρανίῳ τῷ ἐν γῇ πρῶτοι. καὶ γίνονται πολ-
 λοι μὲν τῷ θρανίῳ * καὶ πρῶτων ἐσχατοί, εἰς κεί-
 νην μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰ δόξαι ἐν ζῳῇ
 τηρέμενοι. πολλοὶ δὲ τῷ ἐσχατῶν, καὶ τῷ γῆρας γε-
 νῶν θύει φῶτος ἀναβαίνοντες, ὥστε τεταρτη-
 κότες εἶναι. ἡμεῖς δὲ τὸ πάλιν διμῶν ἐν θρανίῳ
 ἐπ' ἀρχῇ καὶ αὐτοῖς γὰρ ὡς ἀσφαλιῶν ἐν τῷ θεῷ
 νοῦ πεισῶν, πρῶτοι ἵνα, ἡνίκα περὶ πατέρι ἐν πα-
 τερσὶ ταῖς δόξαις αὐτοῦ ἀμωμῶν, ὥς οὐδέ τι αὐτο-
 μῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ γέγονεν ἐσχατοῖς εἰς ἀδελφὰ κα-
 τὰς, ὡς ἰδόντας αὐτὸν θαυμάζοντες ἐπ' αὐτῷ,
 καὶ λέγον. καὶ σὺ ἄλλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς. ἐν ἡμῶν
 ὁ κατελογισθῆς. κατ' ἐξέχοντες ἀδελφὰς καὶ
 πολλὰ διφρεσμένης. ἔγω δὲ καὶ ἐσχατοῖς ἵνα
 πᾶς καὶ ἀνὴρ, καὶ ἀπαιθῆς, δολοῦν ἐπὶ τῷ
 μῆτι καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ
 διαγῶν, σαγηνῶς, καὶ μισῶν. ἀλλὰ γέγονε πρῶ-
 τος, ὅτι ἡ χρεὶς τῆς, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπε-
 φάνη. ὡς τῷ θεῷ ἡμεῖς τῷ θεῷ, διὰ λατρεῖν πα-
 λιν εἰσάγει, καὶ ἀνακαίνωσας πνεύματι ἀ-
 γῆς, καὶ ἐδέξατο τὸν εἰπόντα. ὁ δὲ χροῖον ἐ-
 με, δεχέται τὸν δόξαι αὐτῶν με. ἀλλὰ καὶ
 μνησάμενος πρῶτος δόξαι δὲ καὶ μὴ τὰς ὡθη-
 σιμῶν. ἐσχατὸς δὲ τὰς μὴ ἀξίας τῆς ὡθη-
 σιμῶν τῷ ὡθησόμενον τὰς εἰσας, καὶ κολάσεως, καὶ
 τῷ ἐγκαταλειφθῆναι, ἥτοι ὥς τὸ πλήρωμα τῷ
 ἐνὶ ὧν εἰσέλθῃ, ἢ ὥς ἐκπληρώσωσι τὰ ὡθῆ
 ἰδὼν ἀμαρτημάτων. ἡ μὲν τοῖς ἐπὶ φρεσμένη
 πᾶσι πολλοὶ ὅτι εἰσονται πρῶτοι ἐσχατοί, καὶ ἐσχα-
 τὸ πρῶτον, ὡς ἀβολὴ, ὡς ἀδελφὸν ἐπαγγελ-
 ταὶ καὶ τῆς ὡς ἀβολῆς, πρῶτος μὲν ἐργασα-
 μένος, ἐσχατὸς δὲ λαμβάνοντας τὸν μισθόν, ὅ-
 δια τὸ πρῶτος ὄντας, καὶ εἰς ἐσχατὸς λο-
 γισμένους. διαφέρειν δὲ αὐτῶν λέγει, τὰς ἐσχατὸς
 μὲν ἐπὶ τὰ ἐξ ἀβεβημένους, ἀπολαβόντας δὲ
 τὸν μισθόν. ὁ μόνον πρῶτος, ἀλλὰ καὶ ἴσον τοῖς
 γονίσασιν καὶ ὁμοδοῦντες, ὅτι εἰρηκόσιν. ὁ
 τοῖς ἐσχατοῖς μίαν ὥσαν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐ-
 τὰς ποιήσας ἡμῖν τοῖς βασιλεύσας τὸν βα-
 σίλῳ τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα. καὶ πρῶτοί γε οἱ ἐσχατοὶ κληθέντες ἐπὶ τὸν ἐσ-
 χον λέγονται, ὡς τὸ πρῶτος αὐτὰς εἰληφέναι τὸν μισθόν. θεὸς δὲ οὐξ ἀμύνη, ὅτι πᾶσι

A postremi sunt, priores efficiuntur Angelis
 qui non servaverunt suum principatum, sed
 dereliquerunt suum domicilium; imperium ac
 potestatem capeffentes juxta illud: *Habero*
potestatem super decem civitates, vel: Habeto
potestatem super quinque civitates. At post-
 quam annuntiato sibi Dei regno facinora
 ad id deducuntia ediderunt quidam, quum
 pervenerunt ad Angelorum domicilium,
 defecerunt; nam qui supra terram degunt,
 celestibus posteriores sunt; qui vero cœ-
 lum incolunt, his superiores sunt qui in terra
 versantur; & cœlestes quidem ac priores
 multi posteriores efficiuntur, in judicium
 magni diei, vinculis æternis sub caligine refer-
 vati; posteriorum autem & in terra nato-
 rum quamplurimi ad superiora conscen-
 dunt, ita ut confidenter dicere possint: *No-*
stra conversatio in cœlis est. Quin & is ipse qui
sicut fulgur de cœlo cecidit, primas obtinebat,
 quamdiu in omnibz viis suis inculpatus am-
 bulabat, donec iniquitas in ipso inventa est,
 & in infernum devolutus, postremus factus
 est, adeo ut obstupuerint qui eum viderunt,
 & dixerint: *Ei in captus es sicut & nos; in no-*
bis autem reputatus es. Descendit autem ad in-
 feros gloria tua, multas letitia tua. Postremus
 itidem erat, quicumque erat in sapientia & in
 credulus, serviens desideriis & voluptatibus
 variis, in malitia & invidia agens, odibilis &
 odio prosequens; at primus evaluit, quum ben-
 gnitas & humanitas apparuit saluatoris nostri
 Dei, per lavacrum regenerationis, & reno-
 vationis Spiritus sancti, & cum recipit qui di-
 xit: *Qui me recipit, recipit eum qui me misit.*
 Verum primos esse qui salutem consequen-
 tur, per illa tradidimus; postremos autem,
 qui eodem ordine minime digni sunt, sed
 in punitione, quique penitus derelinquantur,
 vel, *Donec plenitudo gentium intrarit, vel do-*
nec suas noxas elacint. Huic autem: *Mul-*
ti erunt primi, novissimi; & novissimi, primi,
 subnexa parabola salutem iis pollicetur
 quorum in Parabola mentio fit, qui priores
 quidem operæ incubuerunt, postremi au-
 tem mercedem receperunt; & propterea
 cum primi essent, inter postremos recen-
 si sunt; at præstantiores eos esse docet qui
 postremi quidem ad opus faciendum missi
 sunt, mercedem autem non primi duntaxat
 receperunt, sed tantundem etiam, quan-
 tum ii qui adversus patrem familias mut-
 murabant; & dicebant: *Hi novissimi*
una hora fecerunt, & pares nobis fecisti
qui portavimus pondus diei & æstus. Et
 qui postremi quidem ad opus acciti sunt,
 quod mercedem priores receperint, pri-
 mi dicuntur. Precibus autem ad Deum

aliquem, siue quidpiam aliud complenti-
 um, ad destructionem peccati apparuisse Iesum
 nostrum, ut post seculorum tanquam die-
 rum anni conflagrationem, aliud rursus
 succedat principium, & ostendat Deus in sa-
 culis superuenientibus abundantes diuitias
 bonitatis sue, quibus eas ostendendas esse
 novit. Atque hæc propter commemoratum
 in parabola diem dictasint, quæ etiam con-
 firmare potes ex epistola Johannis dicen-
 tis: *Filioli, novissima hora est: & sicut audistis,
 quia Antichristus venit; nunc Antichristi mul-
 ti facti sunt, unde scimus quia novissima hora
 est.* Hora enim novissima undecimam pro-
 positæ parabolæ horam excipit, quoniam
 parabola homo paterfamilias Circa undeci-
 mam exiit, & invenit alios stantes, & dicit il-
 lis: *Quid hic statis tota die otiosi?* Deinceps
 vero cur quinque operariorum catervis col-
 lendæ vineæ negotium paterfamilias tor-
 tuito & temere non attribuerit, indagand-
 um est; at priori quidem, quum exiit pri-
 mo mane conducere operarios in vineam; se-
 cundo vero, quando egressus circa horam
 tertiam vidit alios stantes in foro otiosos; ter-
 tio item, ac quarto, quando iterum exiit
 circa sextam & nonam horam, & fecit simi-
 liter; quinto autem qui circa undecimam
 inventus est, quando exiit, & invenit alios
 stantes, & dicit illis: *Quid hic statis tota die
 otiosi?* Ac vide, an primum esse ordinem di-
 cere queas, qui ab Adamo simul cum muni-
 di fabricatione initium habuit: exiit enim
 primo mane paterfamilias, & ut ita dicam,
 Adamum & Evam conduxit, ut pietatis vi-
 neam excolerent; secundum autem ordi-
 nem, qui a Noë & pado cum eo federe
 censetur; tertium quid Abrahamum per-
 tinet, cum quo comprehensa quoque esse
 quæ ad Patres ad Moysen usque spectant,
 intelligendum est; quartum item ad Moy-
 sem, & quæcunque in Ægypto peracta
 sunt, & leges in deserto conditas esse refe-
 rendum; postremum vero undecimæ circiter
 horæ ordinem Christi Iesu adventum
 significare. Caterum unus homo pater-
 familias, sicut proposita habet parabola,
 quinquies egressus est, & ad horumce lo-
 corum res accessit, ut operarios inconfusibi-
 les, recte tractantes verbum veritatis in vi-
 neam mitteret, qui in opere ipsius faciun-
 do laborarent. Unus enim Christus qui
 ad homines plerumque se accommodavit,
 ea semper quæ operariorum vocationem
 attinent, administravit. Videat autem,
 cui pote erit, annon cum mundo sub sen-
 sum cadente, & iis qui opus facturi a
 sensibus auspicantur, convenientiam
 habeant & similitudinem quinque illa
 operis faciendi suscepta negotia: sepe

κόσμος, καὶ διὰ τῆς διὰ ἀλήσεως δεξαμένην τὰ ἔργα ποιεῖν συμβολὴν πᾶσι
 καὶ πέντε τῶν ἔργων ἀπαλήψαι, ὁ διδάμνηται πᾶσι τῶν γεγραμμένων ὅτι καὶ

ἀλλήλων ἀμαρτίας ἐφανερώθη ὁ ἰησοῦς ὡς
 ἵνα μὴ τὴν ὡς ἐν ἡμέρῳ συντελεσθῇ τὴν
 αἰώνων, πάλιν ἀλλήλων διὰ δέξεται, καὶ ἐν δέ-
 ξηται ὁ θεὸς ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπεχομένοις τοῖς
 ἡμέρῳ πλοῦτον τῆς χρηστότητος αὐτοῦ,
 εἰς αὐτὸς οἶδε δὲ ἐν δέξεται, καὶ ταῦτα μὴ
 διὰ τὴν ἐν τῇ ἀβυσσῷ λελεχθῶ ἡμέρῳ, ἀ-
 πὴν διὰ τὴν ἀσκατοῦ καὶ ἐν τῇ ἡμέρῳ, ἀ-
 πὴν διὰ τῆς φάσκοντος. παρὰ, ἐν ἡμέρῳ
 ἐν. καὶ κατὰ ἡμέρας ὅτι ὁ πᾶσι ἐν ἡμέρῳ
 ταῖς καὶ καὶ αὐτῶν πολλοὶ γεγονῶσι, ὅτι
 γνωστοὶ μὴ ἐν ἡμέρῳ ἐν. ἐν ἡμέρῳ
 μὴ τὴν ἐν δέκατῃ τῆς ἀσκατοῦ ἀβυσ-
 σῶς, ἐπὶ αὐτῇ τὴν ἐν δέκατῃ ὁ καὶ τὴν ἀβυσ-
 σῶν οἰκοδομῶντος ἀνθρώπου. ἐξελθὼν δὲ
 ἀλλὰ ἐν ἡμέρῳ, καὶ λέγει αὐτοῖς, πᾶσι ἐν ἡμέρῳ
 ὅλην τὴν ἡμέραν δεροί; μὴ ὅτι τὸ ζήτημα
 πᾶσι ἐκ τῆς ἀσκατοῦ οἰκοδομῶντος πᾶσι
 ταῖς ἐν ἡμέρῳ ἐργατοῖς ἀβυσσῶν ἐν ἡμέρῳ
 πελῶν. πᾶσι μὴ, * ὅτι ἐξελθὼν αὐτῶν
 πᾶσι μὴ δὲ ἐργατοῖς ἐν τὸν ἀμπελῶνα.
 δὲ δὲ, ὅτι ἐξελθὼν αὐτῶν τῆς ἡμέρας
 δὲ ἀλλὰ ἐν ἡμέρῳ ἐν τῇ ἀσκατοῦ δεροί, τῆς
 καὶ τεταρτῇ, ὅτι πάλιν ἐξελθὼν αὐτῶν ἐν τῇ
 ἐν δέκατῃ ἡμέρῳ ἐποίησεν ὡς αὐτῶν. πᾶσι
 ἐν δέκατῃ, ἡμεῖς ἐξελθὼν δὲ ἀλλὰ ἐν
 ἡμέρῳ, καὶ λέγει αὐτοῖς, πᾶσι ἐν ἡμέρῳ
 ἡμέραν δεροί; καὶ ὅρα εἰ διὰ τὴν πᾶσι
 ἡμέραν εἶπεν, καὶ κατὰ τὸν ἀδάμ, ἀμὰ τὴν
 κοσμοποιῶν. ἐξελθὼν δὲ ἀμὰ πᾶσι ὁ οἰκο-
 δομῶν, καὶ ἡ ἡμέρα ὀνομάσω, τὸν ἀδάμ καὶ
 τὴν δὲ ἐν ἡμέρῳ, ἡ ἐργατοῖς ἀμ-
 πελῶν τῆς θεοσεβείας. δὲ δὲ τῆς ταῖς
 κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν πᾶσι αὐτὸν διαθήκην, καὶ
 τρίτον, καὶ κατὰ τὸν ἀδάμ, ὅτι πᾶσι
 τὰ κατὰ τὰς πατέρας μέχρι μωσέως συμ-
 παρελήφθη. τέταρτον δὲ καὶ κατὰ τὸν
 σῶμα, καὶ πᾶσι τὴν αἰώνιον οἰκονομίαν, καὶ τὴν
 ἐν τῇ ἐρημῇ νομοθεσίαν. τεταρτὴν δὲ τὰ
 κατὰ τὴν παλαιάν ἐν ἡμέρῳ ἐν ἡμέρῳ
 τὴν ἐν δέκατῃ. πᾶσι δὲ τὴν οἰκοδομῶν-
 τῆς, ὅσον ἐν τῇ ἀσκατοῦ ἀβυσσῷ, πᾶσι
 ταῖς ἐξελθὼν, καὶ ἐν τῇ τῆς ἐν ἡμέρῳ
 πᾶσι ταῖς, ἡ ἐργατοῖς ἀμπελῶν, ἐν
 θεοτομοποιῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν
 ἀμὰ τὰ ἔργα. εἰς γὰρ χεῖρας ὁ ἀνθρώπος συ-
 καταβάς πλεονάκεις, τὰ τῆς κλήσεως τῶν ἐργα-
 τῶν αἰ * οἰκονόμησεν. εἰ ὅτι καὶ πᾶσι αὐτῶν
 καὶ

μη βέλνται πρὸς ὁδοὺς ἀδελφῶν
 τὰ λεγόμενα. ἔπει γὰρ πρὸς αὐτὴν μὴ ἐστὶ
 κτλ πρὸς κλησιν, διότι ἐπεὶ ἡ γυνὴ τῷ ὁ-
 θεῷ, ὁ εἰπὼν ὁ θεὸς φάσκει ἀπ' αὐτῆς, ἐδὲ ἐ-
 μὴ ἀνέειπεν αὐτῇ. ὁ φησὶς γὰρ κτλ τὴν δούλῃαν,
 ὅθεν ἐπὶ τῇ νύκτι, καὶ ὡς φησὶν κτλ ὁ σμῆν
 διασπασ. γὰρ οὗτος κτλ τὸν ἀβραάμ, διότι καὶ ἐστὶν
 τὰς ἀγγέλους, ὡς ἀπὸ τῆς αὐτοῦ ἐκφυγίας
 ἀπὸ τοῦ ἀδελφῆ, καὶ τὸν ἀπαλὸν μόρον. ὁ κοῖν
 ὅτι μωσῆς, ὅτε ἐκ τῆς θρασύτης ἀκασθὲν γέγονεν
 ἡ θωπὴ τοῦ θεοῦ. ὁ φησὶς δὲ ἡ πασῶν τῶν ἀνθρώπων
 σφραγισμὸς, καὶ τὴν χρεῖαν ἀποδείξαι, ὅτε
 ἡσυχασίαν τὸν χρεῖαν τοῖς μακαρίοις ὁφθαλ-
 μοῖς, λελέχθαι δὲ καὶ ταῦτα, εἴτε γυμνασίας
 χρεῖαν λογικῆς, εἴτε βέλνται πρὸς ὁδοὺς ἀδελ-
 φῶν διὰ τὰς πέντε κλήσεις. ὁ μὲν δὲ ὅτι κτλ ἔργα
 τῶν ἀμπελῶν, ἢ τὸν δούλῃαν καὶ ὡς ἐν ἑρμηνείᾳ
 ὅθεν γὰρ ἄμα τῇ ἑωρῇ γίνεσθαι ἐν τῷ ἀμπελῶ-
 νι, καὶ εἰδέναι ὁ καλῶν ὁμοδωσότης τὰς ἐργασίας,
 πῶς ἡσυχῇ ἀποδείξαι τὰς διὰ τῆς ἑωρῆς
 ἀλλοῦ δὲ ἔργον, καὶ τὴν τρίτην ὥραν ἢ τὴν ἑ-
 νῆς, ὅτε ἐκστῇ αὐτῷ ὁ θεὸς διαθήκην. εἴτα αἱ
 δέκα διὰ τῆς νύκτις ἐπὶ τὸν ἀβραάμ, καὶ κα-
 ταλήλυσαν ἐπὶ τὸν ἀβραάμ, καὶ γὰρ ἀλλήλους ὑπέ-
 βάλον κλήσεως, καὶ ἦν ἐργατὴς τῶν ἀμπελῶν
 τότε δὲ ἔλαβον ὁ ἀβραάμ, καὶ μετ' αὐτὸν
 μωσῆς, καὶ τὴν αὐτὴν παρελήφθη τὸν ἀμ-
 πελῶνα. εἰπε δὲ πρὸς τοὺς ἀμπελῶνας τὸν ἀμ-
 πελῶνα ὅτι ἔχρηξεν νεαρῆς κλήσεως, καὶ καμῆς
 ἀκαμίας καὶ ἀδρόως ἐν βροχῇ καὶ λαίῳ ἐν τῷ
 ἀμπελῶνι ἐργάζομαι. ἔτο δὲ ἦν τῆς και-
 νῆς διαθήκης. ἰσαμύρου διαστήματα τῇ καὶ
 τρίτῃ, καὶ ἑκτῇ, καὶ ὀκτῇ κληθέντων. ἀνά-
 λθον δὲ τὴν διὰ τῆς δευτέρας ἐπὶ τὴν τρίτην ὥραν,
 καὶ διὰ τῆς ὀκτῆς μωσῆς ὥρας ἐπὶ τὴν ἐν-
 δεκάτῃ τῆς χρεῖαν ἰσοδοῦ ἐν σαρκὶ ἀποδείξαι.
 συμπεφάνηκε δὲ ὁ ὁμοδωσότης τοῖς ἄμα τῇ
 ἑωρῇ ἀποδείξαι δυνάμεν. ἔτο δὲ ὁ μὲν ἐστὶν
 τῆς σωτηρίας νόμισμα, καὶ συνεξετάζομενον
 αὐτῇ τῇ κτλ τὴν δόξαν. σωτηρίας γὰρ ὄνομα
 ὁ μὲν τὸν δυνάμεν δόξει. ὁ δὲ τὸ ὑπερ τὸ δη-
 νάριον, εἰ πε ὄνομα δὲ, νόμισμα τὰ πέντε
 πλάσια αὐτοῦ τὴν δεδομένην μναῖ, ἢ δεκα-
 πλάσια αὐτοῦ. ὁ δὲ λέγων τοῖς πρὸς τὴν τρί-
 τῃν ἀποδείξαι. ὁ εἰπὼν ἡ δίκαιον δώσω ὑμῖν,
 καὶ ἐπεὶ λαὸς μὲν τῆς τρίτης ὥρας ἐργάτας
 ἐπὶ τὴν μὴ δὲ, πότε δυνάμεν ἐργάσασθαι. εἰ-
 πε δὲ τὴν κτλ τὴν δίκαιον καὶ τὸν δυνάμεν
 ἐπὶ τοῖς πρὸς τὴν ὀκτῇ κληθέντων, δηλονότι καὶ αὐτοῖς εἶπεν. ὁ εἰπὼν ἡ δίκαιον, δώσω ὑμῖν.

A autem exerceat, etiam si quæ dicenda sunt
 inter dogmata admittere aliquis reculet:
 dicet enim aliquis tactum in prima vocatio-
 ne contineri; idcirco serpenti dixisse mulie-
 rem: *Præcepit nobis Deus, ne comederemus*, &
ne tangeremus illud: odoratum in altera, un-
 de Noë temporibus *Odoratum esse Dominum*
odorem suavitatis: gustum vero in Abraha-
 mo significari; ideo cum Angelos convivio
 exciperet, subcinericeos è simila panes, &
 tenerum vitulum apposuisse: auditum au-
 tem in Moïse ætate reperiri, quando scilicet
 Dei vox quæ audiri poterat de cælo edita
 est: visum vero, qui sensum omnium nobi-
 lissimus est, Christi adventu referri, quando
 Christum beatis oculis conspexerunt. Hæc
 autem si animi exercendigratia, vel etia-
 am, si cui potius ita visum erit, dogmatum
 proferendorum causa, propter quinque vo-
 cationes dicta sint. Ego vero vineæ opera
 pro variis horis operarios desiderasse existi-
 mo: nam dilucescente primum die opera
 quædam in vinca facienda erant, & quinam
 ad opera matutina idonei essent operarii
 paterfamilias eos accersens dijudicavit; ter-
 tia vero hora aliud urgebat opus, tempori-
 bus scilicet Noë, quando fœdus cum eo pe-
 pigit Deus: decem postmodum à Noë ad
 Abrahamum generationes, quæ in Abra-
 hamo desinunt, alteri vocationi initium da-
 bant; & tunc quidem vineæ operarius esse
 cœpit Abraham; & post eum Moïses, ipsius-
 que socii ad vineam assumti sunt. At po-
 stemum aliquod opus vineæ decrat, quod
 novam & recentem vocationem vineæ de-
 fectum tempestive & confestim refarturam
 desiderabat; id autem erat quod in Novo
 Testamento continetur. Aequalibus sa-
 dne intervallis distant qui circa tertiam, &
 sextam, & nonam horam fuerant acciti;
 idem autem nonam Moïsis horam & unde-
 cimam adventus Christi in carne interval-
 lum dispescit, quod initium inter & tertiam
 horam intercessit. Cum iis autem qui pri-
 mo mane assumpti sunt, denario pactus est
 paterfamilias; is vero, opinor, salutis est
 nummus, modo quæ ad gloriam pertinent,
 una non complectare; salutis enim nomen
 denarius esse videbitur: quod autem supra
 denarium est, ii sunt ejus nummi, sicubi
 mentio eorum facta est, qui minam sibi tra-
 ditam quinquies vel decies multiplicavit.
 At qui accitos circa tertiam horam his ver-
 bis compellat: *Quod iustum fuerit, dabo vo-
 bis*, tertiæ horæ operarios adhortatus est, ut
 labori totis viribus incumberent, æquam au-
 tem effecto operi mercedem sibi dispensan-
 dam servavit: & quoniā erga sextæ & nonæ

horæ operarios similiter se gessit, his etiam A dixisse liquet: *Quod justum fuerit, dabo vobis.* Certe qui robur & industriam ad opus faciendum, breviori licet tempore, contendere volunt, tantundem in vinea operis fecisse possunt, quantum qui primo mane fuerant convocati, sed labori, ac operæ pepercerant, quod iis nimirum contingit qui summo mane acciti sunt. Verum quæret aliquis, quomodo non otiosis solummodo, sed & qui toto die steterint, hoc est toto ante undecimam horam tempore, egressus circa undecimam horam paterfamilias dixerit: *Quid hic statis tota die otiosi?* Ego vero reconditam de anima & arcanam B sententiam in hac totius diei ad horam usque undecimam cessatione illorum ac otio delitescere opinor; prompto enim erant ad laborem animo, ac expedito, ad vineam autem excolendam non conducebantur qui confidenter sese excusabant dicentes: *Nemo nos conduxit.* Nos igitur tum variis Scripturis, tum & propolita hac parabola inducti talia quædam proferre ausi fuimus, ut quonam pacto toto die otiosi steterint qui circa undecimam advocati sunt, quod à nemine conducerentur, declararemus. Quibus autem minime arrident hæ sententia, totius hujus diei significationem nos doceant, nec non & eorum qui cum animo ad laborem parati toto die otiosi steterint, ad vineam acciti non sunt, & id respondere ausi fuerunt: *Nemo nos conduxit:* nam si una cum corpore anima facta est, quomodo toto die steterunt otiosi? vel certe dicant nobis, quid sit totus ille dies, variæque pro variis horis operariorum vocationes: an autem beati fuerint quos laudatus in parabola paterfamilias conduxit; & utrum alii essent conducti operarii, vel ab aliis patribus familias, vel ab eodem; & an essent beati, vel non æque beati, pro rei dignitate haudquaquam mente consequi, vel sicut assequimur, ita scriptis tradere valemus. Ego quidem & loca quæ sunt extra vineam pervertigo, in quibus operarii ab eo qui ad conducendos illos exiit, reperiuntur; & utrum animorum corporibus nondum immisissorum idem ille sit locus qui & extra vineam mecum perpendo, & an vinea non res solum hujus vitæ, sed & quæ extra corpus sunt, significet, ubi opus suum facere operarios existimo; nec enim operariorum ad prædium patris familias excolendum assumptorum animæ otiosæ sunt, postquam è corpore migraverunt. Certe opus faciebat, postquam corpore expeditus est, Samuel vaticinans; nec non & Jeremias pro populo orans. Magno ergo studio vires in excolenda vinea, sive in hoc corpore constituti, sive extra illud pe-

χιδιώνται· γέγονον ἐν τῷ ἀμπελῶνι ποταμοί· ^{videtur} κενὰ· τοῖς ἀματῇ ἐργασαμένοις, οἱ δὲ ἐλ-
γότερόν χερόν ὀπταίνον βελούδοι τῶν ἐργ-
ῶν διώσιν· καὶ ἐργασίαν, & ἀποκαταστά-
σιν· συμμέσκει τοῖς ἀματῇ ἐν κεκλημένοις·
ἀλλὰ ζητήσαι πῶς ἐξέλιπον δέχοις· ἀρ-
χισιν, ἀλλὰ καὶ ἐξήκοον ὅλην τὴν ἡμέραν, τε-
τέστι πᾶσα πλὴν τὸν πῶς τῆς ἐνδεκάτης ὥρας
καίρου, φησὶν ὁ οἰκοδεσπότης· ἐξελθὼν πᾶσι τῶν
ἐνδεκάτην ὥραν· πῶς ἐξήκατε ὅλην τὴν ἡμέ-
ραν δέχοις; ἐγὼ δὲ ὡνοῶ τὸν πῶς ψυχῆς δότι-
B ῆτον καὶ ἐν ταῖς κεκρυφταῖς λόγοις, ὅτι ἡ ῥωμὴ
ὅλην τὴν ἡμέραν μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὥρας
ἐθέλοντες· μὴ γὰρ ἐργασασθαι, & ἀποκατα-
στάσαι· οἱ δὲ ἐν τῷ ἀμπελῶνι οἱ τεθάρρηκτες
διπολοῦντες, καὶ λέγοντες· ἐδίδωκεν ἡμῶς ἐμ-
δώσατο· ἡμῶς μὲν οὖν ἐτολμήσαμεν· οὐκ ἔ-
τι καὶ ἐν πολλῶν μὲν φαντασθέντες γραφῶν,
καὶ ἐν τῇ ἀποκαταστάσει· ὅτι οὐδὲν ἐπὶ τῇ
καταστάσει πῶς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξήκατε
C δέχοις· πᾶσι τῇ μὴδὲν αὐτῶς μεμνῶμεν, οἱ
πᾶσι τῶν ἐνδεκάτην ὥραν κεκλημένοι· οἱ δὲ μὴ
δρεπόμενοι τοῖς τοῖς τοῖς δόγμασι λεγέσθαι
ἡμῶν τὴν ὅλην ἡμέραν, καὶ τῆς ἐξέως ὅλην τὴν
ἡμέραν δέχοις, ἐθέλοντες ἐργασασθαι, καὶ κεκλη-
μένους εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ παρήκτου· οἱ δὲ
ἐν τῇ· ἐδίδωκεν ἡμῶς ἐμδώσατο· ἐν τῇ σωτηρί-
ῃ ἡ ψυχὴ τῷ σώματι, πῶς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐ-
ξήκατε δέχοις; ἢ λεγέσθαι ἡμῶν πῶς ὅλην τὴν
ἡμέραν, καὶ ἐν αὐτῇ διάφοροι, καὶ τῶς διαφο-
D ῶρας, κλήσεις τῶν ἐργατῶν· πότερον δὲ μακάριοι
μὲν οἱ ὑπὸ τῇ καὶ τὴν ἀποκαταστάσει
μεμνῶμεν, ἢσαν δὲ καὶ ἄλλοι μεμνῶμεν
ἐργάται, ἢτοι ὑπὸ ἐτέρων οἰκοδεσποτῶν, ἢ τῷ
αὐτῷ, καὶ ἢτοι ἐμακάριοι ἢ ἐχέως μακά-
ριοι, ὑπὲρ ἡμῶς ἐξήκατε ἀξίαν τῶν τοῦτον νο-
σαι, ἢ καὶ ὡς νοοῦμεν, γραφῇ τῶν νοεμάτων πε-
σαι· ἐγὼ ζητῶ καὶ τὰ ἐξω τῷ ἀμπελῶνι, ὅτι
ἐξέλιπονται οἱ ἐργάται ὑπὸ τῷ ἐξελθόντι· αὐ-
E τῶς μεμνῶμεν, καὶ ἐπισκοπῶ· μήποτε ἡ χερά
τῶν τῶν σώματι· ψυχῶν ἐστὶ ὁ ἐξω τῷ ἀμπε-
λῶνι· τόπος· ἀμπελῶν δὲ ἐξέλιπον τὰ τῶν
ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξω τῷ σώματι, ἐν δὲ οἱμαί ἐξέ-
λονται οἱ ἐξήκατε, ἐν δὲ ἐν δέχῃ εἰσὶν αἱ ἀπα-
λατῆσαι τῷ σώματι· ἐν δὲ τῷ ἀποκαταστάσει
τῶν τῶν οἰκοδεσποτῶν· ψυχῶν· καὶ σαρκῶν
τοῦ ἐξω σώματος ἐργάται· ἀποκαταστάσει
ἐξέλιπον δὲ τὸν ἐξω τῷ σώματι, ἐν δὲ ἐν δέ-
μοις, εἴτε ἐν δέμοις, καὶ τῶν τῶν τῶν τῶν
ἢ δὲ

primi, nec adversus eum minime murmuran-
dum esse scirent, amplius aliquid salu-
tis atque posteriores adepti fuerint, se con-
secuturos existimaverunt, & adversus pa-
tremfamilias mullitarunt, nobis postremis
invidentes, qui per unius solum horæ spa-
tium, ad consummationem usque opus fe-
cerimus, & æquales tamen iis effecti sumus
qui ad divinam vineam ab initio advocati
sunt: at paterfamilias uni illorum, ipsi for-
tasse Adamo dixit: *Amice, non facio tibi in-
juriam, nonne ex denario convenisti mecum?*
Tolle quod tuum est & vade, tuum quippe est
salus, quæ denarius est, *Folo enim,* inquit,
& huic dare sicut & tibi; nec dixit, *his*, sed
unum aliquem eximium & præcellentem
designavit, quem indicare temerarium
est; at non procul à vero Paulum hunc
esse Apostolum conjici potest, qui una ho-
ra operi incubuit præ omnibus fortasse qui
ipsi antevertunt. Quod si & de vinea ali-
quid dicendum est, petito ab eo argumen-
to qui aliquam proponens parabolam quid
sit vinea, patefecit, vineam esse regnum Dei
pronuntiabimus; sic enim ipse hoc loco
ait: *Auferetur à vobis regnum Dei, & dabi-
tur genti facienti fructus ejus.* Quicunque
ergo in excolenda vinea opus facientes,
opera regni Dei salute digna peragunt, de-
narium recipient. Postquam ea super
proposita parabola differuimus, hæc etiam
super ea nobis in mentem veniunt, quæ his
utilia esse possunt quos profundior, & re-
conditior offendit interpretatio. Aliquis
ergo totam hominum vitam, diem in para-
bola expressum esse; ac ideo qui à teneris
unguiculis & incunte ætate ad opera regni
Dei facienda vocati sunt, eos esse quos
summo mane conducit paterfamilias, de-
clarari dicet; qui autem, postquam adole-
verunt, Deum colere occipiunt, eos esse qui
post tertiam horam accesserunt; at qui
postquam viri facti sunt, eos esse qui circa
horam sextam ad vineam missi sunt; qui
vero ætate provecti ad Dei cultum conver-
tuntur, & ad Verbum Dei assumuntur,
postquam juventutis æstus deferbuit, &
rerum ante senilem ætatem gestarum onus
remotum est, horam nonam significare;
at senes morti jam propinquos iis exprimi
qui circa undecimam horam ad vineæ
opera accersiti sunt. Quoniam ergo vo-
luntatis ac studii, non temporis habetur
ratio, per quod in fide aliquis persevera-
vit; propterea quicunque pro virili labo-
rarunt, ex quo acciti sunt, æqualem salu-
tis mercedem obtinent; unde qui à
pueritia fideles fuerunt, in laboribus se-
se exercuerunt, & juventuti vim fecerunt,
æqualem sese adepturos salutem ægre
ferunt, atque ii qui ad senectutem usque
à Dei cultu ferriati permanserunt, &

ἡς λαμβάνουσιν οἱ τελευταῖοι ὡς ἠσθασαν ἰσχυ-
ρῶς, καὶ ἐργάζονται ἐν τῇ οἰκοδομῇ, οὐκ ἔχοντες
ἡμῖν τοὺς ἐργάτας, μὴν ὅραν τι μὲν τις
συντελέας πεποιήκοσι, & τοῖς γενοσὶ τις
δραγὴν κεκλημμένοις ἐπὶ τὸν θεὸν ἀμπελῶνα.
ἀλλ' ὁ οἰκοδομῶν ἐν αὐτῷ εἶπε, ὡς ἔχοντες
ἀδάμ. ἔταίροις ἐκ ἀδικώσε. ἐχὼ δὲ δυνάμει συ-
φώνησά σοι, ἄγον τὸ σὸν, καὶ ὑπάγε. σὸν δὲ
σωτηρία τὸ δυνάμιον, θέλω γὰρ ἐτερεῶ, ὅπου,
δοῦμαι ὡς καὶ σοι, & ἐκ εἶπε, ταῖς αἰνέσις.
Β. ἵνα καὶ ἡ δόξα ᾖ ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁ πλημμελέστερος μὲν εἶπεν
ἐστὶν ὅτι ἀπὸ θανάτου δ' ἀντίς σοφία σὺ παύλῳ
μὴ εἶναι τὸν δόξαστον, μὴν ὅραν ἔργα ταυ-
νον ὡς ἔχοντες ἐπὶ τὰς τρεῖς αἰνέσις, ὅτι ὁ
πᾶσι & ἀμπελῶνός πεπνῆν, λαβόντα ἀρετῆς
ἀπ' αὐτοῦ & ἐκτελέσαντες ἐν τοῖς αἰνέσις.
πᾶσι δὲ ἐκτελέσαντες τὸν ἀμπελῶνα, φησὶ μὴ ὅτι ἀμπε-
λῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἔτι γὰρ αὐτοῦ εἶπεν
ἐν τῷ δόξαστῳ ὅτι ὁ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
δοξάσῃ ἐν ἡμῖν ποιῶντες καρπὸς αὐτοῦ. πάντες
C. ἐν οἷς τὰ ἔργα & ἀμπελῶνός ἔργα ἰσχυροί, τα-
ῖς ἔργα τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ἀξίως σωτηρίας
ἐπὶ τελέσαντες, τὸ δυνάμιον λήψονται. μὴ τὸ
ὑποδοξάσῃ τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐκκαμίνον σω-
τηρίαν, ἐταῖροις ὡς ἐπείσεν ἡμῖν εἰς αὐτὴν, ἡ-
συχία εἶναι δυνάμει τῆς σωτηρίας πᾶσι τῇ βα-
σιλείᾳ. & διόρθωτο ἔργα διηγήσας. φησὶ γὰρ πᾶσι
τὸν πῶτα τῶν ἀνθρώπων βίον εἶναι τὴν τῶν
πᾶσι ἐκτελέσαντες τὴν ἡλικίαν, διηγήσας ἔν, τρεῖς μὲν ὁ πᾶσι
δυν, & πᾶσι τῆς ἡλικίας κληθέντας ἐπὶ τὸ ἔργον
D. ἔχοντες τὰ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ἔργα, εἶναι τῶν
ἀμα τῇ ὥρᾳ μισθωθέντας ὑπὸ τοῦ οἰκοδομῶντος.
τρεῖς ὅ μὴ τὸ μισθωτικὸν ἐργον μὲν ἐπὶ τῷ θε-
σέβειαν, τρεῖς δὲ τῆς ὥρας ὡς ἔχοντες ἰσχυροί.
τρεῖς ὅ μὴ ἀνδρας, τρεῖς αὖ τῶν ἐκ τῆς ἡλικίας
ἐκτελέσαντες ἐπὶ τὸν ἀμπελῶνα. τρεῖς ὅ μὴ ἐκτε-
λέσαντες ἐπὶ τῷ θεοῦ εἶναι ἀγνοήσαντες, εἶναι τῶν
ἐν τῷ ὥρᾳ, μὴ τὸν ἐν νεότητι καὶ σωτηρίᾳ, καὶ τὸ
βάρος τῆς μετὰ τῆς ἐκτελέσεως ἡλικίας περὶ αὐτὴν
ἐκτελέσαντες ἐπὶ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. τρεῖς ὅ
μὴ αὐτῇ τῇ ἐξ ὁδοῦ γέροντας διηγήσας, τρεῖς τῶν
ἐν δεκάτῃ ὥρᾳ κληθέντες εἰς τὰ ἀμπελῶνός
ἔργα. ἐπὶ τῶν αὐτῶν αἰνέσις, & ἐκτελέσαντες
(εἰ) ὅτι ἐν πᾶσι πεποιήκοσι. διὰ τὸ τοῖς ὅ μὴ ἐκτε-
λέσαντες τὰ ἐπιβάλλοντα πεποιήκοσι, πᾶσι δὲ
ταῖς ὁ ἴσος τῆς σωτηρίας μισθός, ἐφ' ὃ ἀγα-
πητοὶ οἱ ἐκ παλῶν πιστοί, καὶ αὐτοὶ καὶ ὡς
σάμμοι τῶν νεότητος, εἰ μέλλουσιν ἐκτελέσαι τῆς
σωτηρίας τοῖς δόξαστῳ δὲ τῶν θεοσεβείας μετὰ τῶν
γενημένων, καὶ ὁ λόγον καμῶν ἐπὶ τῶν πᾶσι
τά

Matth. 21.
43.

